

Geist- u. d. Kahlwa

Calendar

cht

Wahl = Ramat

1763.

AK

Alasta peäle parrast meie

Isfanda Iesusse Kristusse

Sündimist.

~~-----~~

Tallinnas

Drückfis Jakob Joan Köleri Lest.

... sedda kalla 3. arve Ri
sündimist on tännawd se 1763. au.

Pärrast ma-i'ma lomist	570
Pärrast Butterusse öige usso üles- wõtmist	246
Pärrast wanna katko	106
Pärrast sedda kui wäggi Pranburgi läks	84
Pärrast sedda kui Toompä põllend.	79
Pärrast sedda sure nälja hakkatust	68
Pärrast teist katko	53

Pärrast meie armolisteema Keisri ja
Sure Prana E A E H A R J M A
felle 2. messe sündimist

34

Pärrast sedda kui ta hakkand wallit-
sema

Pühha Päwa märk

Joulo ja Wastlawäma wahhel on 5 näd-
dalat ja 4 Päwad.

Märkide selletamime

Moore ku.

Essimenne werendel.

Täis ku.

Wlimne werendel.

Hea aadrit lasta.

Hea kuppõ lasta.

Hea arstimisse rohto wõtta.

Hea külwada ning istutada.

Hea lapsi wõbrutada.

Hea juuksid leikata.

Sedda, mis pirkaliste peab kaskwama

Hea puid raiuda hone tarwis.

Abjo tarwis.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

FEBRUARII, Kuuula-kuu.

1 Virrit	→ Kauned
Kristusse Kannatam. Lul. 18, 21.	
2 Maas P. Kuuula p.	Do, e.l.
3 Hanna	+
4 Basila p.	kulmad
5 Tuhka p.	Ilmat,
6 Eio	Lumme
7 Kikart	sad.
8 Salomon	do
Kristusse Kiusatamisf. Matt. 4.	
9 P. paastus	ja
10 Kasperdina	23, 50. e. l.
11 Kolastika	→ kanged
12 Silalia	tuulset
13 Venigna	Ilmat,
14 Valentin	nende
15 Baustina	☞
Kananea Maesest, Matt. 15, 12.	
16 P. paastus	járrele

da/ kui omma
 issa aeges/ üle-
 mad ma-wallit-
 sejad / nou an-
 diad, kirjota-
 jad, kunninga-
 koia ja maks-
 üle mid ; siis
 seadis ta peale-
 gi lasteistilum-
 mend ma-ülle-
 watajaks, kes
 kunningale ja
 temma perrele
 toidust piddid
 murretsena, ja
 igga ühhel olli
 üks ku aastas
 toidusse mur-
 retsemist, igga
 ühhel olli ka is-
 si ma riis, kust
 nemmad sedda

Sel Kuul on 28 päwa.

17 Aleksander	☉ 0, 21. e.l.
18 Konfordia	☿
19 Simon Ap.	on
20 Eugarius	selge
21 Jesaja	taewas
22 Petri p.	kan-
Sest kes lurratist waetwat, Lul. 11.	
23 P. paastus	☿ 6, 10. p.l.
24 Maddise p.	gema
25 Wiktorius	☿ kulma-
26 Nestor	ga
27 Leander	lota.
28 Justus	☿

piddid nouidma
 Sest Salomo:
 nil olli wägga
 paljo perret,
 temma ümber
 olli pealegi üks
 sõawäggi jalla,
 mis Kretiks ja
 Pletiks nimme-
 tati, ja allati
 tedda hoidid.
 Peale sedda ol-
 lid temmal
 lasteistilum-
 mend tuhjad
 rüütli ja mou

16 nel selle ku päwal touseb päike kello 7. lähkäh
 alla kello 5. päaw on 10 d agga 14. tundi pikk.

MAREZUS. Paasto-Ru.

1 Albinus	Se fu	ni tuhhat töl-
5000 Mehhe sootmisest, Joan. 6.		lad / ja nende
2 4. P. Paastus		keigide tarwis
3 Medea	6, 49. p. l.	ollid nelli kum-
4 Adrian	naitab	mend tuhhat
5 Kunigund	keige sug-	hobbofed latte-
6 Rotwrid	gused	ritte wahhel
7 Berpetua		ehk talli peäl, ni
8 Ciprian	Ilmat.	hästi Jerusa-
Jesus kirowid. wissat. Joan. 8.		lemmas, kui la
9 5. P. paastus	pea kalm,	teiste linnade
10 Wöör. P.	fris	sees / mis seks
11 Mikeus	5, 44. p. l.	ollid walnis-
12 Konstantin	tahhe ja	tud. Need keil,
13 Ernestus	nüß,	innimesed ni
14 Sofarias	pea	hästi kui lojul-
15 Longinus	† Lummi	sed piddid om-
Kristusse sisesoitmisest, Matt. 21.		ma toidust sa-
16 6. P. paastus	fris wihma	ma, sepärrast
17 Erute	ja tuul,	olli Salomoni
		ühhe päwa mo-
		on wiiskum-
		mend tündrit
		nisse jahho ja

Sel Ruul on 31 Päwa.

18 Kert	9, 31. c. l.	sadda tündrit
19 Rabriel	pea selge	mund jahho,
20 Suur 4 päwa	taewas	kümme nuum-
21 Suur Rede	sojepäwa	weist ja kaks-
22 Pent	paistussega	kümmend karia
Kristusse ülestouminne, Matt. 16.		weist ja sadda
23 1. Pühha	ja siis	latamast, isse
24 Teine Pühha	jälle	need sured hir-
25 Kolm Pühha	8, 27. p. l.	wed ja weiksed
26 Emanuel	uddune	hired ja pö-
27 Rustav	nüske	drad ja keil sug-
28 Rideon	ja	gu liado, mis
29 Rido	külmade	södetud. Sed-
Kiitupandud ukst, Joan. 20, 19.		da keil piddid
30 7. P. ülest.		need sinnatsed
31 Adonias	Öödega.	ülewatajad
		murrets. ma
		kuningale toi-
		dus seks ja kei-

ionel selle fu päwal touseb päike kello 6. lähkäs
 alla kello 6. päaw on 12. ja 12. tundi pilt.

UPP 3238. Jürri-ehl Mahla Ku.

1 Karja l.p.	uddoset	gile, kes tem-
2 Teodora	Do, 29 p.l.	ma laua jure
3 Berdinand	ja	saib, iggamiess
4 Ambros	niisket	ommal tuul, ja
5 Maksim.	Ilmat	nemmad ei jät-
Heast Karjatsfest, Joan. 10.		nud midbogi
6 2 P. p. illest.	Kange	waial. Hoos-
7 Aron	tuul,	tele saatfid nem-
8 Liborius	lumme	mad ka ohre ja
9 Bogislaus	ja	elgi, ja kerme
10 Etsekiel	3, 14. e.l.	hoosteale töid
11 Leo	wihma	nemmad senna
12 Julius	fad do	paika, kus Sa-
Urrikesse aia parrast, Joan. 16.		lomo olli, igga-
13 3 P. p. illest.	kulmad	mees nenda kui
14 Künni päänw	ööd.	ta kobbhus?
15 Karin		Reik need il-
16 Rudolw	7, 25. p.l.	lusad ja wiit
17 Sinno t.p.		parrast sead-
		missed näitsid
		kuil ülles tun-
		ninga targa

Sel Kuul on 30 Päwa.

18 Simon	segga sed	mele, agga w
19 Adolarius	Ilmat	selgemine il-
Kristusse ärramimiss. Joan. 16.		mutas temma
20 4 P. p. illest.	sojad	surr tarfus
21 Karisius		temma lönne-
22 Sulpisius	pawad	dest ja õpetus-
23 Jürri päänw	wihma	test. Jummal
24 Tule t.p.	2, 28. e.l.	olli temmale ui
25 Markus	ja	wägga paljo
26 Etsekiel	uddoga	moistust ja süd-
Digest Pallumiss. Joan. 16, 23.		dame laia ärra-
27 6 P. p. illest.	on	tundmist and-
28 Rudolw		nud kui liiw,
29 Bitallis	lota	mis merre äres
30 Reinmund		et ta keikist as-
		just julgusfega
		ja tössise tunda
		missfega joudis

12mel selle ku päwal touseb päitil pole tundi pär-
rast kello 4. ning lähhab alla pool tundi parrast kel-
lo 7. päänw on pitk 15. ja ö 9. tundi.

MÄÄS. Mäio ehk Teht. Ru

1 Suur + pühm	ennamiste	räida ja keit
2 Kottard	3, 24. e. l	mis ta konna-
3 + Leidminne	felged	les, ei olnud leg-
Rõmustaia, Joan. 15, 16.		gane jut, waid
46 P. p. ülest.		targaste ärra-
5 Susanna	ja	armatud. . . Ta
6 Domisilla		tartus läks ta
7 Tonislaus	willo	pääw päwale
8 Valerian	Ilmat,	üllemaks et sed-
9 Job	18, 2. e. l.	da p. lio ennant
10 Barnabas		out, kui teige
Pühast waimust, Joan. 14, 23.		homiko, ma ja
11 E. 4 Pühhi	sojemat	kui feik Egipt-
12 Teine Pühha		usse rahwa
13 Kolm. Pühha	Päwad	tartus, mis om-
14 Liberatus		meti sel aial kei-
15 Sohwi	Wihma-	ge targemaks
16 Jodokus	3, 41. p. l.	rahwaks orwa-
17 Eri	ga,	ti. Sel aial ol-
		lid tartuse po-
		test Kuulsad
		mehhed Etan,
		Esrabi mees ja

Sel Kuul on 31 Päwa.

Jesus ja Mikodemus, Joan. 3.		Eman, kellest ka
18 3 aino 3. P.	Mürrista-	laks lairud Ea-
19 Potensia	minne	weti lairud: ra-
20 Vil	ja	moto teest lei-
21 Cesiderius	Wihma.	tatse, ja peäle
22 Emilia		neid Kalkol ja
23 Eduard	5, 13. p. l.	Larda Maoki
24 Urrwan	Fuwwad	porad; agga
Mikast Mehest, Ent. 16.		Salomo oli
25 1 P. p. 3. A. 3. P.		targem neid ja
26 Albert	Ilmat	feit mu. d inat-
27 Ester	Kange	messi, ja sepär-
28 Willem	tulega.	rast oli ta wäg-
29 Rudolf		ga kulus pag-
30 Petronella		ganate seas,
31 Wigand	3, 26. p. l.	kes seal ümber-
		koudu. Ta rälis
		ülles kolatuh-
		hat õppetusse

smal selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärast kello 3. ning lähhab alla pole tundi pärast
kello 8. pääw on pikk 17. ü agga 7 tundi.

Suresi Dhtosmaajast, Luk. 14, 16.

1 2 P. p. 3. A. J. P.

2 Rotskal

3 Hisia

4 Rasmus

5 Ponimatus

6 Artemius

7 Eufretia

✠ selge

✠ Waike

✠ ning

✠ sojat

✠ Ilmat.

D 2, 44. p. l.

Kadduut lambast, Luk. 15, 1.

8 3 P. p. 3. A. J. P.

9 Medardus

10 Blawius

11 Pitkem p.

12 Pafilides

13 Tobias

14 Valerius

✠ Wihma-

sed på-

wad mür-

✠ rista-

missega.

D 1, 29. p. l.

Olge Armolisfed, Luk. 6, 36.

15 4 P. p. 3. A. J. P.

16 Witus

17 Justina

✠ selged ja

✠ pal-

Janna ja temma

laulusid o. l. i

tubhat ja wiis,

agga neist polle

ennam meie

kätte sanud, kui

need sammad,

mis Salomoni

Oppetusfets ehk

Wanna's Can-

naksinimetat-

se, ja üks ainus

laul, se on se il-

lem laul. Neist

näikse ka selges-

te, mis tarkus

temmal olud

Jummal

tundmise ja

liggimesse juh-

hatamisse ja

maenitsemisse

polest; agga

temma moist.

18 Mikander

19 Kermasius

20 Abgarus

21 Rael

22 Rohkest Kallasagist, Luk. 5, 1.

23 5 P. p. 3. A. J. P. C. 10, 24. e. l.

24 23 Thkafius

25 24 Jani pääm

26 Kristiana

27 26 Jeremias

28 27 7 Maggajaid

29 28 Josua

30 Wariseride õigusfest, Matt. 5.

31 6 P. p. 3. A. J. P. Pet. Paul

32 30 Eufia

33 1, 32. e. l.

✠ lamad

✠ Ilmat

✠

on

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

minne watas

ka teige mu lo-

made peäe.

Sest ta rälis

teist puist ja

rohtud. si sedri-

puust, mis Liba-

noni märe peä

tjoppist sobil,

mis märe kül-

jest touseb: Ta

rälis ka lojus-

test ja li. duded

ja sest, mis ro-

mab ja kallut.

Reil ne d mois-

tis ta ärra, mis

pärast need ol-

1 onel selle Ku Pärva touseb päile 3. werendelt
 pärast kello 2. ning lähkäh alla üks werendelt pär-
 rast kello 9. Pääm on pirk 18 ning üks pool tundi.
 D on 5. ning üks pool tundi.

1 Teobald	selged	lid lodud, mis
2 Heina M. p.	☿ ja	joud ja wäggi
3 Kornelius	fuiwad	nende sees ja
4 Ulrif	☿	wende jures pid-
5 Anselm	Ilmade	di ollema ja
4000 Mehhe sötmiss. Mark. 8.		mis kasso ehk
6 V. p. 3. a. J. V.	☿ 7. 57. p. 1.	kahjo neist p'd-
7 Temetrius	peäle	di tullesma. Ja
8 Kiliian	☿ on	sepärast tullid
9 Israel	oiget	ka teige rahwa
10 Eleonora	pallawad	seast innimes-
11 Hektor	ja	sed Salomon
12 Hindrif	Uddusid	tarlust kuulma
Walle Prohwetidest, Matt. 7. 15.		ja teige ma lun-
13 V. p. 3. a. J. V.		ningatte seast,
14 August	☿ 53. e. l.	kes ta tarlust.
15 W. Jagg.	Ilmat	sest ollid kuul-
16 Al. Esius	lota.	und.
17 Kopina	Pawad	Tarlusse jär-
		rele kulntasse
		meile nüüd
		need sured ja

18 Rumina	on	lallid hõned,
19 Etas	☿ weel	mis Salomon
Illekohtsest Maja piddai, Luk. 16.		wotund ehbita-
20 V. p. 3. a. J. V.		da. Se teige
21 Daniel	waifnet ja	üllem neist oli
22 Apollina	C3, 18. e. l.	se tempel ehk
23 Kirsti	ded kan-	Jummalala lod-
24 Marta	get fastet,	da, mis Jerusa-
25 Jakobi pääw	nüüd	lemmas Moria
26 Anno	☿ on	mäe peäle ehhi-
Jerusalemme ärrarilmis. Luk. 19.		tati. Sedda
27 V. p. 3. a. J. V.		paila olli Jum-
28 Peatriks	Wihma ja	mal isst jo Ta-
29 Olowi p.	☿ 10, 4. e. l.	wetile näitund.
30 Abdon	mürrista-	Sest kui suur
31 Kerman	mine odata	latk Israeli pe-
		äle olli tulnud,
		ja se rapja ingel
		seäl lohtas Ta-

14 nel selle ku päwal touseb päike 3 merendel
pärast kello 4 ning lähhab alla merendel pärast
kello 7. pääw on pük 14 ning üks pool, 6 agga 9.
ning üks pool tundi.

1 Petri Wang.	Heitlit
2 Annibal	ilm
Bariserist ja Tölnerist, Eul. 18.	
3 11 P. p. 3. A. J. P.	
4 Eleasar	soje ning
5 Tominius	D 1, 50. e. l
6 Eugenius	uddune
7 Tonatus	selle
8 Siriakus	järrele
9 Romanus	—
Kardist ja Reletumast, Mark. 7.	
10 12 P. p. 3. a. J. P. Laur. p.	
11 Herman	wois külm
12 Klara	2, 39. p. l.
13 Eusebius	laste
14 Hildebert.	selge
15 Ruffi Mar. p.	ilma-
16 Isak	ga
Preestrist ja Lewitist, Eul. 10.	
17 13 P. p. 3. A. J. P.	

vetist näht,
uida ta Jeru-
lemma linna
la piddi. mahha
lõ ma; siis sai
ia Laweti pal-
we peäle Jum-
malast lasko,
et ta õmma mo-
õka piddi tuppe
pistma ja led-
dagi ennam är-
ratapma. Seal
sammas pailas
ohwerdas La-
wet Jummalas-
le tanno ohwri,
Jummala san-
na peäle I roh-
witi Kadi lāb-
b, ja seadis kor-
r lt, et senna
palka Jummal
la kōdda piddi

18 Beno.	tulla.	ehbitud sama,
29 Sebald	ja	lus ta omma
20 Rut	6, 54. p. l.	wihha rahwa
21 Wilibert	nüüd	peäle olli mah-
22 Sakeus	...	hajatnud ja
23 Perend	naitab	nihilust ärra-
Künnest Piddalittõbbisest, Eul. 17.		feelnud. Lawet
24 14 P. p. 3. a. J. P. Pertlip.		olli ka Salo-
25 Budwif	wihma-	monile munstri
26 Ireneus	sed ja tuul-	annud, knida se
27 Alufustin	6, 20. p. l.	hone omma
28 Benjamin	sed Ilmat	kambride ja
29 Joan Huff.	Rahhe-	uedega piddi
30 Rebecka	ga.	ehhitud, ja lūi-
Wammonast, Matt. 6, 24.		da teil riistad,
31 15 P. p. 3. a. J. P.		mis süna tar-
		wis lāssid, pid-
		did lehtud sa-

14 nel selle ku päwal tõuseb päike 3. merendel
pärast kello 4 ning lähhab alla merendel pärast
kello 7. päaw on pilt 14. ning üks pool, õ agga
9. ning üks pool rundi.

1 Egidius	→	ku wat	ma. Nisam:
2 Elisa		ja	mosti oli ta kül
3 Rein	D	10, 10. e. l.	paljo kuld a
4 Moyses		selged	hõbbemat, was-
5 Mangnus		Ilmat	set, randa, rind
6 Regina	...	+	ja tiwisa iski is
Naini: Linna surmuf, Euf. 7.			
7 16 P. p. 3. A. J. P.			seks tarwis kog-
8 Maria Sünd.	...	on	gonud; agga
9 Abigail		Iota.	sest ei saand
10 Gobald		Pil-	weel kül. Se-
11 Põõri pään.	...	7, 2. e. l.	pärast lakkirag
12 Cyrus		wet	Salomon Ira-
13 Amatus	→		mi, Tirusse kuu-
Wee. Lõbbisest, Euf. 14.			
14 17 P. p. 3. A. J. P. + ühend.			ninga jure, ja
15 Mikodemus		towad	nondis ta kääst
16 Eimonia	→		sedri-ja määna
17 Titus	...		puid ja marmo-
			ri kawat. Si-
			banoni mää pe-
			ält, ja et tem-
			ma rahwas, kes
			parremad jep-

18 Werner		suurt	pad ollid, neid
19 Bausta		8, 5. e. l.	piddid walmis-
20 Matt. p.		wihma.	tama, nend a
Euremaff Kässust, Matt. 22.			
21 18 P. p. 3. A. J. P.			kui ta tahtis.
22 Morits		+	Gram, kes Sa-
23 Osea		kange	weti sobber
24 Kleomas		fullega	tenima elu ot-
25 Harold		ja	sani olli olund,
26 Adolfs		hakkab	tännas Jeho-
27 Wentsel		3, 3. e. l.	wat, et ta ni-
		ful.	suggust targa
Ullwatud innimesest, Matt. 9, 1.			
28 19 P. p. 3. A. J. P.			roega temmale
29 Wähli p.		meta-	annud ja Isae-
30 Hieronimus		ma	li rahwa alle
			kunnin gals
			tõstund ja lub-
			bas korrald teit

12 nel selle ku päwal touseb päike kellu 6. ning lähhab alla kellu 6. päaw on püü 12. ning 6. ta 12. tundi.

DECEMBER. Wina = eh! Roja = Ku.

1 Wolrad	uddune	sedda anda ja
2 Jairus	D 10, 10. p. l.	tehha, mis ta
3 Prants	∴. wihma-	hinnumustas.
4 Wides	ne ning	Raup tehti siis
Pulma Rides, Matt. 22, 1.		nende wahhel
5 20 P. p. 3. A. J. P.	✠	sedda wist: J-
6 Almalia	willo.	ram andis Sa-
7 Tionifius	Kühmad	lomonile sedri
8 Tomasia	död.	puid ja mäna-
9 Burkart	selle	puid ja kiwwa
10 Josawat	jäärse	keige ta mele
11 Angelus	20, 19. e. i.	päärast: agga
Kuninga mehhe Nojast, Joan. 4.		Salomon ma-
12 21 P. p. 3. A. J. P.		sis Gramile sel-
13 Eers	woiks	le eest igga aas-
14 Kalkstus	✠	ta tuhhat kolm
15 Heddo	Rahhe	sadda ja ühhe-
16 Kallus	sure	sa selliteest üh-
17 Florentin	ja	hel sa t k m:
		mend nissu jah-
		hs leiwaks ta

Sel Kuul on 31 Päwa.

18 Lukas	8, 45. p. l.	perreie ja kah-
Kawralast sullasest, Matt. 18.		hella kolmat-
19 22 P. p. 3. A. J. P.		kümmend watt
20 Eutsius	Kange	ja kah. ksa lak-
21 Wendelin	tulega	notouk atud öb-
22 Ursel	lund	ti. Ja neile
23 Sewerin	✠	rainjatele, kes
24 Salome	ja	puud mahha-
25 Kristian	20, 44. p. l.	lasteid, andis ta
Kohto rahhast, Matt. 22, 15.		tuhhat kolm-
26 23 P. p. 3. A. J. P.		sadda ja ühhe-
27 Amandus	✠	sa selliteest üh-
28 Wilip	Kühmad	helsat kümmend
29 Engelbr.	Ilmat	nissu, ja ni-
30 Wosalom	✠	sammoti palis
31 Wolfgang	tulla.	ohre, ja kaks
		tuhhat kahhel-
		sa sedda ja pool
		kolmattseist

16 nel selle fu päwal touseb päi'e pole tundi
päärast kello 7. ning lähhab alla pole tundi päärast
kello 5. pääl on piti 9. 8. 15. tuadi.

1 Pähhade P.	D 1, 56. p. l.	mend wati w.
Jairusse Lüttrest, Matt. 9.		na ja otse ni
2 24 P. p. 3 a. J. P. Sing. p.		palja wati öll
3 Kotlib	Rannatlik	raimisse eest.
4 Ott	Kulm. Ud.	Omnaast ritist
5 Kasper	L dune	lakkitas Salo.
6 Paltser	lumme tuist	mon seina teo
7 Klaudius	ja Range	tarwis kolm.
8 Brits	tuul.	kümmend tuh-
Hirmast ära kant. tööst. Matt. 24.		hat meest, küm-
9 25 P. p. 3 a. J. P. 7, 7. p. l.		me tuhhat igga
10 Martin Lutt.	Külmemat	ku korra pär-
11 Mart. Düf.	imat	rast, ühhe ku ol-
12 Arkadius	lumme	lid nemmad li-
13 Predrik	ja	hanoni peäl ja
14 Leopold	☉ tule-	faks kuud om-
15 Anastasius	ga	ma koddoo. Ped-
Wies moistlikud Reidfid. Matt. 25.		le neid olli Sa-
16 26 P. p. 3 a. J. P.		lomonil seitse
17 Alwäus	L 2, 11. e. l.	kümmend tuh-
		hat, kes koorima
		landsid, ja lah-
		hessa kümmend

18 Esra	Diest	tuhhat, kes
19 Eiso	resse	raiaid mä e
20 Amos	✠ ja	peäl Alma
21 Mar. Ohw.	Uddu-	need Salomo-
22 Sefilia	ne.	ni ällewatajatte
Wiimsest kochtust, Matt. 25.		üllemad kes se
23 27 P. p. 3 a. J. P. 11, 33. p. l.		tõ ille; neid
24 Klement	Lumme	olli illeüldes
25 Kaddrina p.	kaunis	kolm tuhhat ja
26 Konrad	kulma	kunz sad da.
27 Isai	ja	Melia saandel
28 Künter	tule-	ja lah helka
29 Ewert	ga.	kümmemalaas-
Kristusse sisse sõitmisest, Matt 21.		tal pärrast sed-
30 1 Kr. E. P. Andres	6, e. l.	da, kui Israe-
		li lapsed olli
		Egiptusse
		maalt wäl ja

9mal selle ku päwal touseb päffe pole tundi
pärrast kello 8. ning lähhab alla pole tundi pä-
rast kello 3. päaw on piff 7. ü agga 17. tundi.

1 Arend	Udduse	tulnud, nelson
2 Candidus	ja	daniel aastal
3 Verbo	Muske	pärast seda
4 Agaton	31	kui Salomon
5 Sabina	made	olli kuningdes
6 Niktolas	järrele	saanud ille Is-
Lühed enne wimisi päwa, Luk. 21.		
7 2 Kr. 2. P.	woiks	raeli teisel küll,
8 Natalia	kange	siis wottis ta se
9 Zuhkum	11, 16. e. l.	koia Jehowale
10 Elso	† fūlm	ehhitada, ja üh-
11 Lühem. P.	ja	heteist lūmne-
12 Lutsia	paljo	mal aastal lah-
13 Nikasius		heksatnai kuul
Joannes Wangitornis, Matt. 11.		
14 3 Kr. 2. P.		sai ta se koia
15 Joanna	Lund	almis, ja keif
16 Lidia	3, 43. p. l.	sedda möda kui
17 Albina	tulla	ta kohhus, nen-
		da ehhitas ta
		seäl kallal pool
		kahhelfat aas
		tat. Se kige.
		üllem meister

18 Kriston	seggane	nende seast, kes
19 Vott	ilm	sedda ehhitasid,
20 Abraam		olli üks Tiurusse
Joannesse Lunnistusfest, Joan. 1.		
21 4 Kr. 2. P. Toma p.		mees. Iram
22 Peata	pea niisf	nimmi, kelle is-
23 Wiktorja	0, 3. e. l.	sa ka Tiurusfest
24 Abo. Ewa	pea	olli aaga tem-
25 Joulou P.	fūlm ja	ma emma Ta-
26 Teine P.	uddune	ni linnast Daw-
27 Kolmas P.	teeb	tall tüttarest,
Sest imureks pannemisfest, Luk. 2.		
28 P. p. Kr. 2. P. Sata 2. P.		se moistis kulla
29 Noa	sel	ja hõbbeda,
30 Tawet	Alastal ots.	wasfe, rauda,
31 Silwester	9, 25. e. l.	tirowide ja pu-
		de tödd, purpu-
		ri punnase wal-
		wata-sunnise ja
		kalli linnase ri-
		de ja karmili

ionel selle ku päwal touseb päike werendest
pärast kello 9 ja lähhab alla 3. werendel pärast
kello 2. päaw on pilt 5. ja üks pool tundi, u agga
18. ja ülepool tundi.

Päike- ja Ku-Sõmisest.

Sel Nastal süaksse kül kaks korda
Päike, esmalt 2 päwal Jürri kuus, ja
teist korda 26 päwal Mihkli kuus, ag-
ga need on mollemat meie maal näg-
gematta.

El Ku süaksse sel Nastal koggos-
neeste.

punnase lõnga tööd tehha ja keisugugi
pitseri, kirja tikkimist tikkida ja keif tar-
gaste ärra armada, mista kätte anti.
Sedda lõkkitas Irami Salomoni jure
ja Rioli mehhed, kes pu ja kiwi targad
sepp-

seppad ollid, et nemmad Salomoni om-
ma targa meestega keif sedda tööd pid-
did ärrateggema. Sedda kulla, mis
selle jures kullutari olli seitse sadda, kaks-
kümme ja kolm tuhhat kaks sadda ja
nellite kakskümme leiskast ja nelli naela ja
peäle sedda weel kümme tuhhat tulkaid.
Sedda hõbbedat olli weel ennam kui kaks-
kord sedda ossa, ja maske ja rauda olli mä-
ramatta paljo. Peäle sedda weel Soa-
mi kirowid hülgawad ja kirjud kirowid
ja keigesuggused muud kallid kirowid ja
marmorid kirowid otse wägga paljo. Eh-
ktrõmissse qiz sai ka Jehowa sanna Sa-
lomoni kätte. Lõda wisi: Sesinnatse kolia
pärast, m's sa ülesehhitad, kui sa min-
no seadmiste järrel kaid ja mo koihto seä-
duste järrele teed ja keif mo kassud pead,
et sa nende järrel kaid: tahhan ma om-
ma sanna sulle töeks tehha mis ma so-
lesin. Tawetile ellen rõkitud. Ja ma
tah-

tahhan Israeli laste seas ellada ja el
tahha omma Israeli rahwast mitte mah-
ha jätta. Se sanna kinnitas Salomo-
nit wägga, et ta ei mitte ehitamisest
mahhajätnud, kuni keik walmis sai.

Ja kui ta nenda keik tööd sai lõppeta-
nud, siis wiis ta templi sisse keik, mis
ta issa Dawet olli pühitsenud, ja hõbbe-
dat ka kulda, ja keik riistad panni ta
Zummala koia warranduste jure. Ja
siis koggus Salomon kokko Israeli
wannemad ja keik sugguarrude pea-wan-
nemad, kes wannematte Würstid Is-
raeli laste seas, Jerusalemma, et Jeho-
wa seadusse laekast pidä üllestodama
Daweti linnast, se on Sion. Ja keik
Israeli mehed tullid kokko kunninga ju-
re pühike seitsemel kuul. Ja keik Israeli
wannemad tullid ja Lewitid kandsid se
laeka, ja wiisid sedda ülles ja se koggo-
dusse telgi ja keik pühad riistad, mis
tel-

telgis ollid. Ja Salomon ja keik Jerust
k. gogus ollid laeka ees ja ohwerdasid
puddo-lojulist ja weiksid, mis oli ilma
armamatta paluse poest. Ja preest-
rid töid Jehowa seadusse laeka ta paika,
siina koia kohta, mis keik pühham paik,
Kerubide ribade alla. Ja se sündis, kui
preestrid sest pühast paigast wälja tullid,
ja Lewitid, kes laulo-mehhed, wass trum-
mide ja nabi mängide a kanneltega ho-
miko pool wasto altari seisid, ja nende
jures sadda ja kaksümmeend preestrid,
kes trummidega puhusid, ja nenda üht-
lase heält teadid kites ja tännades Jeho-
wat; waat! Siis sai Jehowa kodu a täis
sest pilwest, mis seadusse laeka peäle mah-
ha tuli ja selle peäle jäi kui hingama sel-
gea märgiks et Jeesusse pärrast kedda se
laekas ette lähendas. Zummalal jälle
hea meel on inimkust, et ta temma
lähbi nende jure tahhab tulka, nende sees
ja

ja nende seas ellada, kui agga temma
sisse ussunud ja lotuskes temma peäle ja
temma sanna kuuldes Jummalat tenivad
ja auustavad ja kiitvad. Ja preestrid
ei woid mitte seista egga omma tenis-
tust tehha selle pilwe pärrast; sest Jum-
mala au olli sedda kooda täitnud. Jälle
selgeks tähheks, et Jeesusse tullemisse
läbbi ne seadusse aial keik wanna seadus-
se Jummalat tenistusse wiisid kui temma
warri piddid lõpma ja mahhajama, sest
et keik Jummalat täius ja au temma sees
piddi ellama, ja temma läbbi keik piddi
ärraleppitadama temma risti werre läb-
bi ja et siis ei mitte ennam wäljaspiddis-
te seadmiste ehk mailma tühja kumbede-
ga Jummalat piddi tenitama, waid et
temma sees selge tõsine assi ja temma
issi innimeste sees selle iggawesse au lo-
tus piddi ollema.

Kui

Kui nüüd Salomon ommas waimus
äratundis, et Jehowa issi selle pilwega
omma kotta olli mahhatulnud, siis ütles
ta rahwale, kes seäl temma jures olli:
seeb se on, mis Jummal rāfinud, et ta
jures pimmedas piddi ellama. Ja siis
hakkas ta Jummalat kūtma ja tännama
et ta sedda keik olli tõeks teinud, mis ta
Lawetile, omma issale olli tootanud, et
temma kui Laweti poeg temma aujärje
peäl istus ja wallitses ja et Jummal tem-
male joudo olli annud temma nimme au-
uks ja tenistusseks sedda kooda ehhitada
ja walmis sada. Ja seält läks ta ühhe
sire kõrge wastoli peäle, mis kess oue
olli pandud, ja selle toli pikkus olli wiis
künnart, ja wiis künnart ta laius ja kolm
künnart ta kõrgus. Ja ta seisis seäl peäl
ja heitis põlweli mahha keige Israeli kog-
godusse nähhes ja lautas ommad kaded
taewa pole laiale ja luges. Keige esiti

X

litis

Etis ta Jumma'at omma tššit'asse ja
truusse polest et ta ke k wiššiste tšeks reh-
nud, mis ta omma sanna sees tootanud,
siis näitis, et Jummal ei ella üššipäinis-
ma peälehk selle kōia sees, wa'd et taemas
ja taewaste taewad ei mahhuta teddaen-
de siise, siiski, et ta isš wällitšenuš siin
kōhtas ennast omma rahwale ilmutada,
siis palus ta, et Jummal siinad selle
kōia ülle dōd ja pārowad peakšid lahti olle-
ma et ta kuleks keik palwed, mis seäl pa-
kas pallutakse. Kui kellegi peäle wande-
pannaks ja se wanne altari ette tulles, et
Jummal siis sedda õiget ülesnäitaks ja
õolat odlašs moistaks. Kui Israeli rah-
wast omma waenlastest mahhaluakse, ja
nemmad jälle Jummal pole pōormad ja
seäl paikas palluwad, et Jummal sedda
kuleks ja neid jälle aitaks. Kui taewas
finni petaks et ei olle wihma, kui nälgi-
me peäl on, kui katk on, kui on tollja kōr-
wetus,

wetus, rooste-uddo, rohhotirtsud, ja
muud pahhad linnud, kui waenlane fit-
sast teeb, kui mingisuggune wigga ja hai-
gus on, ehk mis süddame hädda ial üh-
hest innimesest Israeli rahwa seast Jum-
malale seäl paigas kaebataks ehk nem-
mad agga siina kōia pole ommad käd
laiale aiawad, et Jummal siis wottaks
kuulda ja peasta. Kui ka wōdra ma in-
nimenne tulleks ja süddamest Jummal
pole hūaks et ka se abbi ta kēest leiaks.
Kui Israeli rahwas sōtta lähhaks ehk
omma patto pārrast saaks waenlaste kät-
te antud ja wangi witud, ja nemmad
mōtewad seäl maal, kus nemmad on,
taggasi ommas süddames ja palluwad
Jummalat omma ma tee pole, Jerusa-
lemma linna ja se kōia pole; et Jummal
neid siis wottaks kuulda, neid waenlaste
wasto aitada ja omma male taggasi wia.

Ja kui Solomon sai lõppetand palku-
da, siis tuli tuloke ta wast mahha ja pel-
letas ärra se põletamisse ohwri ja tap-
misse ohwrid, ja Jehowa au täitis sedda
kooda, nenda et preestrid ei wõind mitte
senna sisse minna. Keif Israeli lapsed
näggid ka, kui setuloke mahha tuli ja Je-
howa au foia ülle olli. Sest said nemmad
tõssist märki et se palwe ja kooda Jum-
mala mele pärrast ja temma issi omma
armoga nende jures olli, sepärrast heitsid
nemmad filmili mahha põrmando peäle,
ja kummardasid ja tännasid Jehowat, et
temma hea on ja et ta heidus iggaweste
kestab. Agga Solomon tousis altari
eest üles ommad põlwed kummardamast,
seis ja õnnistas keif Israeli koggodust,
kitis Jummalat sure heälega temma tru-
usse ja tõssidusse pärrast ja maenitses
rahwast, et nende südda hea kohlane Jum-
malaga pididi ollema ja et nemmad pid-
di

Kuninga kooda soe illeschhind. Ja,
kui ta nüüd neid mollemaid, ja keif nüüd
omma ihhaldamisse järrele, Jeru salemma
mürid, Millo, Alatsori ja teisi omma war-
randusse ja wanfritte ja rüütlide linnad,
ja mis ta ial ihhaldas ehhitada ja ta me-
le pärrast olli tehha, olli lõppetand illes-
ehhitada; siis sündis et Jehowa ennast
teist korda Salomonile nähha andis nen-
da kui ta ennast temmale olli Ribeonis
nähha anand. Ja Jehowa ütles ta was-
to: Ma olen so palwe kuulnud, ma ol-
len se kōia, mis sa mulle ehhitanud, püh-
hitsenud, ja mo Almad ja südda peawad
seäl olli ma igga päwa, ja kui sa wõttad
nenda kui so issa Dawet mo ees dialase
süddamega kōia; siis tahhan ma so kun-
ningri ei au-järge kinnitada iggaweste et
sinust ei pea mitte ärralõpma üks mees
Israeli aujärre peält. Agga kui teie ja
teie lapsed koggoneste mo poolt ärrapõra-

te ja lähhete telled Jumma'ad tenima;
siis tahhan ma Israeli rahwast ärrakau-
tada se ma peält ja se kodda omma palle
eest ärraheita, ja Israel peab naero jut-
taks sama keige rahwa seas. Ja sesinnat-
se koia pärrast wõttab igga üks, kes mõ-
da lähháb ärraehmatada, wiliistada ja
õõlda: Mikspärrast on Jehowa nenda
teinud selle male ja koiale? Siis õõldakse:
Sepärrast et nemmad emma Jummalat
mahhajätud, ja teiste Jummalatte ette
kummardanud ja neid teninud.

Sel ajal olli ka Gram, Tirusse kunnin-
gas tulnud need kaks kummend linnad
waatma, mis Salomon temmale Kalilea
ma: It olli annud selle eest et ta temmale
sedri puid ja mánna puid ja kulda feik ta
hea melepärrast olli kinninud. Aga se an-
de es olnud ta melest õlge. Sepärrast üt-
les ta Salomon le: Mis linnad need em-
ma ja mille õõled annud mo wend? ja au-
dis

dis neid jälle taggasi. Kas meie sõbrus
agga kasso peäl peab kinnitud ollema?
Ja seäl teggid nemmad õiget ausat ja
kindlat sõbbrust, sepärrast nimmetati neid
Kabuli maaks tännapáwani. Sest se
fanna tähhendab meie keles jalla-rauda,
et nende sõbrus ni tuggewaste kui jalla-
rauaga piddi kinnitud ollema.

Kui Seda kunninga emmand feik sed-
da jutto Salomonist kuulda sai ja et Je-
howa omma nimme temma lähbi ja tem-
ma polest õiete kuulsaks teind; siis tulit
ta tedda kiusama moistatustega. Ja tulit
Jerusalemima wägga sure wáega, kame-
lidega, m's kallid rohhud kandfid ja wá-
ga pahõ kulda ja kallid kirowid: ja kui ta
Salomon jure tuli, siis rõkis ta temma
wasto feik, mis ta süddames olli. Ta olli
issi üks wágga tark naeste rahwas, ja
nou is ka emma wisi peäl Jummalat õi-
get tundnist. Mis nüüd ni hásti Jumma-

Ja kui ta mu raskes orjades polest temma ei
võind ärramõista egga mu targade käest
tõsist ärratõlletamist sada; sedda keif rā-
kis ta ommaist süddamest Salomonile üt-
les, ja Salomon kostis ja selletas temma-
le keif mis ta küsis; ei olnud kunningal
ühtegi teadmata, mis ta temmale ei olleks
üllesrāginud. Kul nāūd se kunninga em-
mand temma tarkusfest olli märko sanud,
siis nāggi ta ka sedda kōdda, mis ta olli
Jehowale ja issi ennesele ehitanud, ja
panni tādhele sedda roga, mis ta laua peäl
ja ta sullaste hōned, ja temma teenride am-
metit ja nende rided, ja ta keeldri teenrid,
ja ta üllesminnemisse paiga, kust ta ülles-
läks Jehowa kotta; Ja kui ta sedda keif
ommas meles sai ärraarmunud, kui wāg-
ga targaste se keif olli ärramõtteldud ja
keif hāsti ja wiisi pārrast seātud: siis sai
temma hing kui tuimaks. Ja ta ütles kun-
ninga wasto: Se kõnne on tõsij olnud mis
ma

ma orimal maal sinno tarkusfest ja as-
just ollen kuulnud, agga minna ei üstnud
sedda mitte, senni kui ma tulnud, ja sedda
issi nāinud ja wata, ei olle mulle poolte
üllesrāgitud, sest so tarkus ja headus on
üllem kui se jut. Onsad on so mehed so sul-
lased kes allatsi so ees seiswad ja so tar-
kust kuulwad. Kidetud olgo Jehowa, kes
sind pannud Israeli au järje peäle, sest
tunnusje, et ta Israeli armastab. Ja siis
andis ta kunningale palio kulda ja wāg-
ga palio kallid rohtusid ja kallid kinnwa.
Agga Salomon andis temmale jälle keif
mis ta mele pārrast, mis ta pallus, issi se,
mis ta temmale andis kunninga joudo
nōda; agga mitte seddasuggust, mis ta ol-
li kunningale tonud: ja siis läks ta jälle
taggasi omma male, temma ja ta sullased.
Agga se kunninga emmand ei olnud se
ainus, kes tedda nenda auustas, wad
keif mailma rahwas pūdis Salomoni sil-
mad

mad nähha sada et nemmad piddid sama
temma tarkust kuulda. Keif Arabia fun-
ningad ja ma wallitsejad ja keige ma fun-
ni gatte seast tullid rahwas temma jure,
kes temma tarkussest ollid kuulnud.

Sepärrast läks temma ka ni wägga
rikkaks et ta suremaks sai kui keif ma il-
ma funningad ni hästi rikkusse kui tar-
kusse polest. Ja se suur rikkus tuli tem-
male sedda wisi. Jummal ohi temma riki
hästi sureks teinud, sest temma oli wallit-
seja keige funningrikide üle Bratti idest
Tirosa linna inrest, Wilitide maast.
Egiptusest raiast Asfast sadik: needsam-
mad keif töid temma'e andid ja ollid Sa-
moni allemad keige ta ello aia. Temmal
olli ka rahho keige omma wallitsemisse
aial feigelt polest seält ümberkaudo. Sest
Jummalast langes hirm keige wallitse-
jatte peäle, et nemmad Salomoni tarkust
wägga kartsid ja tedda rahhule jätsid.

Se-

Sepärrast ei tulnud ükski waen'ane tem-
ma riki ja ma sisse, kes seäl olleks mudda-
gi rikkund ehk allemad waeseks risunud,
waid Juda ja Israeli rahwas ellas jul-
geste iggamees omma winapu al ja om-
ma wigipu al keige Salomoni ello aial.
Temma tarkusse pärrast, sedda kuulma,
tullid paljo funningad ja muud ma-wal-
litsejad temma jure, ja need keif töid tem-
male kulda ja muud kallid anded. Ira-
ni, Tirusse funninga kääst sai ta keif se-
dri ja mænna puud ja marmori kiirwa-
nende suurte honette tarwis ilma rahha-
ta, ja ta lirkis temmale peälegi sadda ja
kakskümmend talenti kulda. Misammo-
ti paljo kulda andis Seba funninga em-
mand ja wägga paljo kallid rohtruid ja
kallid kiirwa. Arabia funningad ja ma-
wallitsejad töid temmale kulda ja hõbbe-
dat. Keif muud mailma funningad, kes
tullid temma tarkust kuulma, need töid
igga-

iggameres ommad annid hõbbi-risto,
kuld-risto, ridid, se äriisto ja kallist rohto,
hobbofid ja hobbo-eeslid igga aasta om-
ma ossa. Gram olli ka Salomonile
puud iäkkitanud ja neist lastis ta laewo-
teha Etsjonkeberis. Ja Gram lakkas
nende laewadega ommad sullased, kes
laewa mehed ja merre asjad moistfid,
Salomoni sullastega, ja nemmad tullid
Owiri ja tõid seält kulda nelli sadda ja
kaskummend talenti. Ja needsammad
tõid ka Owirist Almugi puid ja kallid kiro-
wa. Runningal ollid ka Tarsisi laewad
merre peäl Grami laewadega; üksford
kolmes aastas tullid need laewad ja tõid
kulda ja hõbbedat, elewanti luid ja mer-
re kassid ja Baua-lindo. Sedda kul-
da, mis ta ommast rikist ühhel aastal kät-
te sat, olli kuus sadda ja kuus seitsmet
kummend talenti. Jõsi se, mis surist
pupmehhist ja kauplejaste kaubast kätte
sat.

...warrandusse,
mis saab käl pea moista, et Salomonil
üks määramatta suur rikkus piddand ol-
lema. Sest ehk käl suurte honette ehhi-
tamisse kallal ka suur kullo olli: siiski
todi keikist kohaist igga aasta ni paljo
temma kätte, et üks hea ossa neist weel üle
jäl, mis ta omma warrandusse jure sai
lissada. Mis ta ommast siina jures
ärrakullutas, olli willi, mis ta ommas
üks kassid, ja mis ei läind tarwis tei-
sest rikist rahha eest osta ja ärratua. Jum-
mal õnnistas ka keik temma wallitsemis-
se ajal sedda riki nenda et ei ialt kallis aeg
egga nälg seil tõusnud, ehk käl iggal
aastal ni mitto tuhhat sellitest wiha ja
paljo

et ta...
di andma,
olles temma kätte tulnud, et temma
järgmised allati riki pärriks ollesid sa-
nud, kui agga Salomon ja temma lap-
sed Jummalä sanna tõsised kuuljad
ollesid olnud.

ENSV TA

38242

Kirjandusmuuseumi

Arhiiviraamatukogu

Raamatu

EESTI RAHVA MUSEUM, TARTUS

Nr. *453*

Korj. raamatu Nr.

65

Korj. r. a. järje Nr.

100

Nimi:

Tõhtramat 1763

Kus tehtud?

Kust kingitud
ostetud

Torikiviorio Jürivat

Kinkija:

Mart Riis

Millal omandatud?

1912

Asja vanus: